

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА
И СТРУЧНА СЛУЖБА ЧАЧАК ДОО

Тел. 032/320-710. Факс. 032/320-712. e-mail: ovcar@vu1.net bsscacak@dsss.rs

Број 3

Датум и место издавања: 15.3.2014. Чачак

Тираж: 350

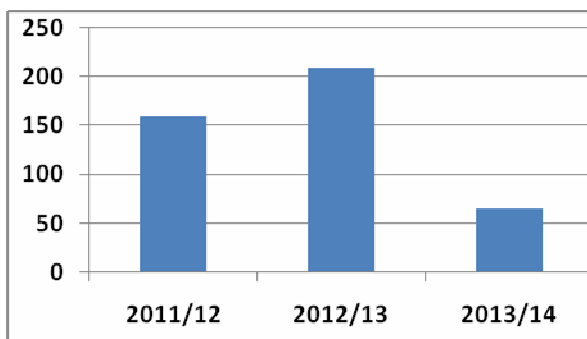
БИЛТЕН МАРТ 2014.

САДРЖАЈ

1. Сетва младог кромпира у Чачанском крају -Дипл.инг. Борко Ивановић
- 2.Предсетвено ђубрење и прихрана повртарских култура -Дипл. Инг. Милан Дамљановић
3. Препоручљиво размножавање купине- Мр Бранко Танасковић
4. Значај система јавних складишта-Дипл.инг. Радован Шеварлић
5. Преглед доминантних цена са зелене пијаце за март 2014

Сетва младог кромпира у Чачанском крају

Након благе зиме која је имала просечне дневне и месечне температуре изнад вишегодишњег просека и знатно ниже вредности акумулиране зимске влаге у земљишту, због мањка падавина у претходним месецима условило је да сетва младог кромпира у околини Чачка отпочне знатно раније у односу на претходне године.

Графички приказ мм падавина за зимски период децембар, јануар и фебруар у последње три године

Не мали број пољопривредних произвођача у сливу Западне Мораве искористио је повољне температурне услове у последњој недељи фебруара месеца и започео сетву. У последњих неколико година тенденција је у повећању површина раног кромпира због сигурније продаје, постиже се знатно боља цена због присуства купаца из Руске Федерације. У све „ жешћој“ тржишној утакмици односно, због привлачења потенцијалног страног купца, шанса наших пољопривредних произвођача кромпира је произвести кромпир у првој половини јуна месеца када је наша могућност за извоз у Русију по знатно вишим откупним ценама него на домаћем тржишту.

Због свега тога мора се изабрати сорта која ће омогућити задовољавајући принос и

квалитет. Уз одговарајуће агротехничке мере и правилну заштиту, избор сорте је најбитнији у планирању рентабилне производње. Препорука за сетву младог кромпира су ране беле сорте: Riviera и Tresor које су веома погодне за рану сетву на отвореном пољу, одличног потенцијала родности, а од црвених сорти: Bellarosa и Amorosa – веома приносне одличних технолошких карактеристика.

Шанса произвођача кромпира из чачанског краја је производња младог кромпира и искористити „ вакум“ на ино тржиштима као што је Русија у снабдевању све захтевнијег купца врло битном намирницом, а то је кромпир.

Дипл. инг. Борко Ивановић ПССС Чачак

ПРЕДСЕТВЕНО ЂУБРЕЊЕ И ПРИХРАНА ПОВРТАРСКИХ КУЛТУРА

Уколико је изостало основно ђубрење у току јесени на парцелама предвиђеним за сетву и садњу повртарских култура у пролеће, посебну пажњу требало би посветити предсетвеном ђубрењу као и прихрани у каснијем периоду. Познато је да је основно ђубрење у јесен незаменљива агротехничка мера пре свега због спорије активације фосфора и калијума, као и побољшане минерализације свих хранидбених елемената у земљишном комплексу у присуству мање количине азота. На овај начин земљишта улазе у пролеће богата хранивима и спремна за интензивну производњу.

Међутим, наши производјачи врло често изостављају ову меру, уздајући се само у примену комплексних ђубрива предсетвено или чак само азотних ђубрива у прихрани. Оваква пракса сигурно не може донети врхунске резултате у производњи а нарочито не у очувању земљишта. Зато је неопходно извршити хемијску анализу земљишта и на основу резултата обавити предсетвено ђубрење као и прихрану адекватним комбинацијама, како у квалитативном тако и у квантитативном смислу.

Тачно је да на парцелама где се врши интензивна производња поврћа често има доста хранива заосталих из ранијих производних циклуса, али она су обично у раскораку са потребама гајене врсте, а могуће је и да су нагомилана до степена фитотоксичности што се често догађа са фосфором у пластеницима и стакленицима. Из ових разлога треба обратити пажњу на следеће савете.

Пре свега у предсетвеном ђубрењу предност треба дати комплексним ђубривима на органском носачу (нпр. ЈАРА

и сл.) јер се боље и брже растварају и постепено делују. Такође боље је ова ђубрива уносити у редове депозиторима, тако да су младим биљкама одмах на располагању. Обзиром да су наша земљишта најчешће добро снабдевена калијумом а слабије фосфором велике уштеде се могу добити у количинама употребљених хранива избором одговарајуће комбинације или применом ђубрива са израженом једном компонентом (нпр. МАП у случају већег недостатка фосфора) једнократно зарад довођења основних хранива у погоднију пропорцију. Што се прихране тиче предност дати КАН – у као и фолијарној прихрани микроелементима уколико су основне хранидбене норме испуњене). Физиолошки кисела ђубрива требало би избегавати, нарочито јужно од Саве и Дунава, а пожељно је постепено уводити и органска ђубрива, којих на нашем тржишту све више има, зарад компензације стајњака који је све више у дефициту. У последње време, тржиште је преплављено биостимулаторима, аминокиселинама, хормонским и другим сличним производима. Ове препарате има смисла користити само уколико су сви остали елементи модерне пољопривредне производње и агротехнике благовремено примењени, или уколико је дошло до непредвиђених стресних услова у производњи, у супрутном имаће само козметички карактер.

Саветодавац

Милан Дамљановић дипл. инг.

Препоручљиво размножавање купине

Размножавање купине кореновим изданцима је један од најједноставнијих и најсигурнијих поступака којим се све наследне особине матичне сорте верно преносе на потомство код купина са бодљама. Основни услов за то је да сам изворни материјал биљака потиче од аутентичне сорте, а матични исходни засад буде беспрекорно здрав, не заражен вирусима.

Уколико се сорте купина без бодљи размножавају овим начином, обично долази до ремутације и поновне појаве бодљи код биљака, па овај начин код оваквих сорти није препоручљив.

У суштини сам поступак је сличан размножавању малине изданцима. По пореклу садног материјала овакво размножавање може се обавити у родним (производним, комерцијалним) засадама, што се

НЕ ПРЕПОРУЧУЈЕ јер се не може очувати сортна својственост садног материјала, а и велики је ризик здравствене исправности добијених садница. Једини исправан прихватљив метод добијања садног материјала за производне засаде је из **МАТИЧНИХ** засада купине, претходно заснованих на пажљиво одабраним и изолованим парцелама које су формиране од сортно чистог, здравог и безвирусног материјала.

Овакви матични засади морају се одржавати без коровских култура, уз адекватну обраду земљишта.

За што бољи развој изданака и формирање жиличастог кореновог система неопходно је да земљиште буде растресито, плодно и умерено влажно. Такође са кретањем вегетације потребно је елиминисати из засада слабо развијене изданке, који би након цветања формирали недовољно развијене плодове, који би опадањем на земљу и евентуалним ницањем таквих сејанаца довели у питање чистоту сорте у

таквом засаду. Такође, у летњем периоду неопходно је уклањати све цветове и плодове на изданцима.

У јесен се добро однеговани изданци ваде, класирају, пакују и утрапе.

За поправку плодности земљишта тако експлоатисану парцелу након скидања изданака потребно је сваке године ђубрити са 900 до 1100 кг/ха комплексним минералним НПК ђубривом (пр. 10:12:26 или сличне формулације, што ће ближе одредити и резултати агрохемијске анализе), док сваке друге године требало би растурилити око 30 т/ха добро згорело стајњака.

За већу продукцију коренових резница целу површину неопходно је добро истањирати или исфрезирати, да би се остаци корена што боље уситнили.

Годишње уз адекватну негу и обраду овакви засади могу дати 100.000 до 130.000 изданака купине. Препоручљиво је да се такви засади користе највише 5 година у расадничарске сврхе, а да се након тога могу превести у родне-производне засаде купине.

Мр Бранко Танасковић ПССС Чачак

Значај система јавних складишта

Да би се омогућила ефикасна кредитна подршка пољопривреди веома је значајно успостављање система јавних складишта и кредитирање на основу робних записа. Јавна складишта треба да омогуће пољопривредницима да избегну продају својих производа одмах након бербе или жетве, када су цене по правилу најниже. Компаративне предности система јавних складишта су многобројне, а могућности њиховог коришћења зависе од неколико фактора:

- Бројности и доступности јавних складишта у руралном подручју;
- Удаљености складишта од центара пољопривредне производње;
- Заинтересованости банкарског сектора за кредитирање пољопривредне производње где се као залог даје ускладиштена роба (Ломбардни кредити);
- Степена развијености тржишта пољопривредних производа;
- Укључености пољопривредних производа у берзанско пословање.

Систем јавних складишта подразумева и непосредно оцењивање квалитета и сертификацију ускладиштене робе, што у многоме олакшава трговину. Основни елементи добро развијеног система јавних складишта су:

- Постојање правног и регулаторног оквира;
- Успостављање регулаторне и надзорне агенције;

- Лиценцирање јавних складишта;
- Осигурање и одговарајуће финансијске гаранције за ускладиштену робу.

У нашој земљи гаранције за ускладиштену робу даје Компезациони фонд, који има својство посебног правног лица. Основна улога фонда је покривање евентуалних губитака депонената у случају банкрота, пожара, крађа и других малверзација. Његово постојање представља још једну правну сигурност на основу којег би банке требало да формирају поверење за кредитирање на основу издатих робних записа. Компезациони фонд, према нашем Закону о јавним складиштима за пољопривредне производе, има своје органе управљања, а то су директор, управни и надзорни одбор. Најбољи систем за контролу јавних складишта је развој специјализоване државне инспекцијске службе која је задужена за издавање дозвола, спровођење регулатива и инспекцијске послове.

Систем јавних складишта већ дуго постоји у многим земљама света, са одређеним специфичностима које су карактеристичне за сваку земљу понаособ. Јавна складишта постоје и у многим земљама у нашем окружењу, а посебно је занимљив пример Словачке где су у функционисање система укључене пословне банке и преко 60 лиценцираних складишта.

Дипл. инг Радован Шеварлић

www.stips.minpolj.gov.rs

Доминантне цене са зелене пијаце за 15.03. 2014 године

ПОВРЋЕ		ВОЋЕ		МЛЕЧНИ ПРОИЗВОДИ	
Производ	Цена по јед.мере	Производ	Цена по јед.мере	Производ	Цена по јед.мере
Блитва	30	Ананас	200	Млади сир	350
Карфиол	300	Банана	130	Масни сир	400
Краставац	180	Јабука	30	Кајмак	600
Кромпир	40	Нар	200	Јаја С	12
Лук бели	400	Лешник	1200	Јаја А	11
Лук црни	50	Лимун	130	Јаја Б	10
Паприка	300	Орах	800	Јаја Ц	8
Парадајз	180	Сува шљива	200	Пилад	370
Пасуљ бели	250	Смоква	250		
Пасуљ шарени	250				
Пасуљ жути	400				
Печурка	180				
Шаргарепа	50				
Тиквице	180				

Доминантне цене са сточне пијаце за 15.03. 2014 године

Сточна пијаца		Житарице	
Категорија	Цена по јед.мере	Производ	Цена по јед.мере
Јагњад	280	Кукуруз	24
Овце	120	Сточни јечам	26
Овнови за приплод	20.000	Пшеница	26
Прасад 15 кг	280	Сојина сачма	78
Прасад 25 кг	270	Сун.сачма	45
Шиљежад	230	Луцеркино бр.	50
Товљеници 80-120	200	Сено луцерке	18
Товљеници >120	180		